

TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN VALINTAPERUSTEET VUODELLE 2019

Valtakunnallinen ammatillisten jatkokoulutustoimikuntien verkosto

Sisällys

Valintamenettely	3
Alkupisteytys erikoislääkärikoulutuksessa	3
Motivaatiokirje	4
Haastattelu	4
Koejakso	5
Opinto-oikeuden myöntäminen	7
Valintamenettelyn kokonaisuus	8
Hakijoiden oikeusturva ja valinnan oikeudenmukaisuus	9
Opinto-oikeus	9
Liite 1: Haastattelun rakenne ja arviointiasteikko / malli	11
Liite 2: Työterveyshuollon koejakson arviointilomakkeet 2a ja 2b, jäsenyys	12

Valintamenettely

Työterveyshuollon erikoisalalla valinta tapahtuu alkupisteytyksen, haastattelun ja koejakson perusteella.

Alkupisteytys erikoislääkärikoulutuksessa

Erikoislääkärikoulutukseen alkupisteytykseen sisältyvät **hakukohteen ensisijaisuus, aikaisempi työkokemus ja tieteellinen kokemus** arvioidaan alla esitettyjen asteikkojen mukaisesti.

Yleisten määräysten mukaisesti työkokemuksella tarkoitetaan laillistuksen jälkeistä työskentelyä hyväksytyissä koulutuspaikoissa, riittävän suurella työaikaprocentilla. Hakijan voi osallistua hakuun, vaikka hänellä ei olisikaan yhtään työkokemusta.

Työkokemuksen pisteytys erikoislääkärikoulutuksessa: enintään 10 p	
I Terveyskeskuspalvelu (pakollinen 9 kk): enintään 2 p	
Alle 9 kk	0 p
9 kk ja sen yli	2 p
II Palvelu erikoisalalta, jolle on hakemassa*: enintään 6 p	
1 p/kk, enintään 6 kk	0-6 p
III Palvelu muulta erikoisalalta**: enintään 2 p	
Alle 3 kk	0 p
3 kk-alle 6 kk	1 p
6 kk ja sen yli (yhdelta tai kahdelta erikoisalalta, yhden alan osuus väh. 3 kk)	2 p
*Yleislääketieteessä yli 9 kk menevää terveyskeskuspalvelua	
**Hyväksytään myös työskentelyä yliopistojen opetustehtävissä lääketieteen alalla. Opetustyötä voidaan hyväksyä enintään 3 kk.	
Kirurgisilla ja sisätautisilla erikoisaloilla voidaan hyväksyä kohtaan "Palvelu erikoisalalta, jolle on hakemassa" usean eri kirurgian tai sisätautialan palvelua.	

Taulukko 1: Työkokemuksen pisteytys erikoislääkärikoulutuksen valinnoissa.

Työkokemuksen ohella tieteellinen kokemus on sekä erikoislääkäri- että erikoishammaslääkärikoulutuksessa erikoistumaan hakeutuvalla meriitti, josta annetaan valintojen ensimmäisessä vaiheessa pisteitä alla olevan taulukon mukaisesti.

Tieteellisen kokemuksen pisteytys erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksessa: enintään 8 p	
Tohtorin tutkinto* lääketieteen tai hammaslääketieteen alalta	8 p
Vähintään 3 lääketieteen tai hammaslääketieteen tieteellistä JUFO-julkaisua (tasot 1-3)	6 p
Jonkin muun alan kuin lääketieteen tai hammaslääketieteen tohtorin tutkinto	4 p

1-2 lääketieteen tai hammaslääketieteen tieteellistä JUFO-julkaisua (tasot 1-3)	2 p
Hakija on hyväksytty (opinto-oikeus olemassa) lääketieteen tai hammaslääketieteen tohtoriopiskelijaksi suomalaiseen yliopistoon	1 p
*suomalainen, tai vähintään suomalaista tohtorin tutkintoa vastaava	

Taulukko 2: Tieteellisen kokemuksen pisteytys erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valinnoissa.

Alkupisteytys/erikoislääkärit	Enimmäismäärä
Työkokemus	10 p
Tieteellinen kokemus	8 p
Ensisijaisuus	2 p
Yhteensä	20 p

Taulukko 3: Erikoislääkärikoulutuksen alkupisteytyksen kategoriat ja enimmäispisteet valintamenettelyssä.

Motivaatiokirje

Hakijan on kirjoitettava motivaatiokirje jokaista valitsemaansa hakukohdetta varten eli enimmillään kolme kirjettä. Motivaatiokirjeessä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

1. Miksi haet erikoistumaan kyseiselle erikoisalalle kyseisessä yliopistossa?
2. Miten aikaisempi koulutustaustasi ja työkokemuksesi tukevat menestyksellistä kouluttautumista kyseiselle erikoisalalle?
3. Miten muut ominaisuutesi ja taitosi tukisivat koulutustasi kyseisellä alalla?
4. Miten erikoisalan opinnot tukevat ammatillisia tavoitteitasi?

Kirjeen maksimipituus on 6000 merkkiä välilyöntien kera. Motivaatiokirjettä ei pisteytetä, mutta sen toimittaminen hakulomakkeen liitteenä asetettujen vaatimusten mukaisesti on pakollinen edellytys sille, että hakemus käsitellään. Motivaatiokirje toimii taustatietona haastatteluille.

Haastattelu

Hakijat kutsutaan alkupisteiden perusteella strukturoituun haastatteluun, joka toteutetaan vastuuhenkilön päätöksellä joko lähihaastatteluna tai etähaastatteluna videoyhteydellä. Haastatteluun kutsuttavien määrä on enintään kaksinkertainen suhteessa aloituspaikkoihin. Haastattelijat pisteyttävät haastattelun osiot valtakunnallisen arviointiasteikon mukaisesti haastattelutilanteessa. Haastattelut järjestetään yksilöhaastatteluina, joiden kesto on n. 30 minuuttia/haastateltava hakija. Haastatteluun osallistuu 2-3 henkilöä yliopistolta ja palvelujärjestelmästä helmikuuhun 2019 mennessä täsmennettävällä tavalla siten, että yksi haastattelijaksi on yliopiston vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa henkilö ja vähintään yksi henkilö edustaa palvelujärjestelmää.

Haastattelun kysymykset kattavat neljä eri teemaa: kokemus alasta ja motivaatio perehtyä alaan, tiimityöskentely- ja vuorovaikutustaidot, erikoisalohtaiset kysymykset sekä erityistaidot ja

paineensietokyky. Kysymykset ovat valtakunnallisesti erikoisaloittain yhdessä sovitut, jotta hakijoiden vertailtavuus alojen sisällä toteutuu. **Maksimipisteet koko haastattelusta ovat työ- ja tieteellisen kokemuksen tavoin kymmenen.** Motivaatio- sekä tiimi- ja vuorovaikutustaitojen osioista on mahdollista saada kummastakin enintään kolme pistettä, erikoisalaa koskevasta ja erityistaitojen osioista kummastakin enintään kaksi. Jokaisesta teemaosiosta on saatava pisteitä, muutoin hakijaa ei voida ottaa opiskelijaksi.

Vastausten arviointi tapahtuu neliportaisen asteikon mukaisesti: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, heikko. Asteikon tasot vastaavat pisteitä seuraavasti: erinomainen/1 p, hyvä/0,75 p, tyydyttävä 0,5 p, heikko/0,25 p. Yhdestä kysymyksestä voi siis saada enimmillään yhden pisteen. Tarkempi kuvaus haastattelun rakenteesta ja arvioinnista on **liitteessä 1**. Työterveyshuollon erikoisalan hakupilotissa kokeillaan kysymyksessä 10 vaihtoehtoista muotoilua, kuitenkin niin, että aihe ja pisteytys säilyvät samoina. Koska alkuperäinen muotoilu ei suoraan liity työhön, selvitetään, voidaanko uudella muotoilulla paremmin varmistaa haastattelun pitäytyminen työhön liittyvissä asioissa työelämän tietosuojaääädösten ja hyvien käytäntöjen mukaisesti. Varsinaiset erikoisalakohdalliset haastattelukysymykset täsmennetään helmikuuhun 2019 mennessä.

Haastattelu toteutuu siten, että hakija voi tulla haastatelluksi asettamistaan hakukohteista ylimmässä, johon hänen parhaimmat alkupisteensä riittävät. Vaikka hakija olisi siis hakenut kolmeen hakukohteeseen, on hänen mahdollista päästä haastatteluun joko yhteen tai ei mihinkään niistä.

Haastattelun jälkeen hakijoiden alku- ja haastattelupisteet lasketaan yhteen. Valinnat jatkoon tehdään kokonaispisteiden perusteella. Mikäli haastattelun jälkeen kaksi tai useampi hakija ovat täsmälleen samoissa pisteissä, tasapistesääntönä käytetään haastattelun 1. kysymyksen pisteytyksiä, jotka ratkaisevat hakijoiden järjestyksen.

Koejakso

Haastatteluvaiheen jälkeen valitaan erikoistuvat koejaksolle, jonka suorittaminen tulee aloittaa vuoden sisällä valintapäätöksestä ja jonka hyväksytyt suorittaminen on edellytys varsinaisen opinto-oikeuden myöntämiselle. Muut hakijat saavat opintopolun kautta tiedon siitä, että eivät valitettavasti ole tällä kertaa menestyneet haussa. Tässä vaiheessa alkaa 14 vuorokauden mittainen oikaisupyyntöaika.

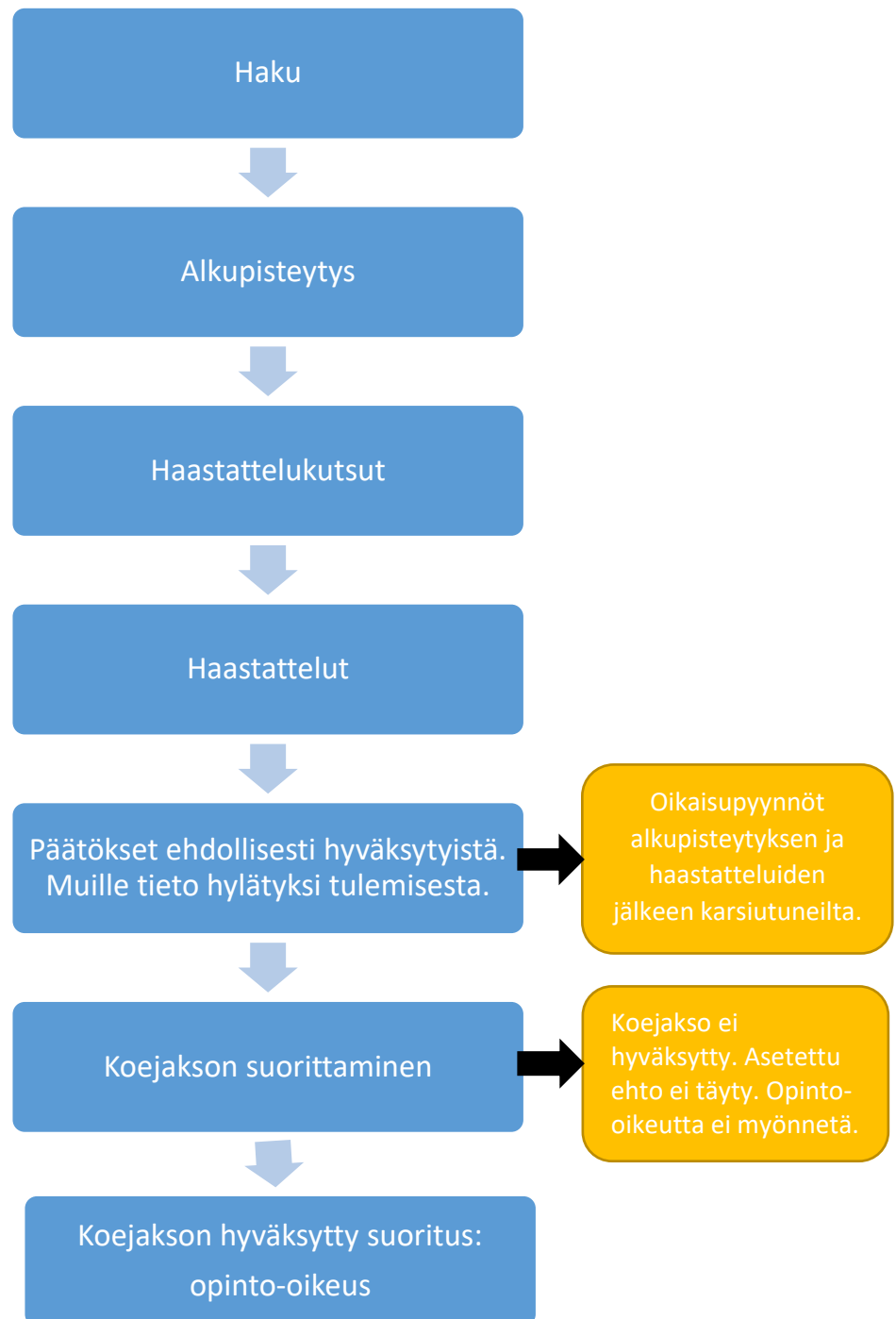
Ehdollinen opinto-oikeus toteutetaan määräaikaisena erillisenä alakohtaisena opinto-oikeutena. Perustellusta erityisestä syystä (esim. äitiys-, isyys- ja vanhempainloma, varusmiespalvelu) erikoistuva voi saada pidennystä erilliseen opinto-oikeuteen, mikäli koejakso on aloitettu 1 vuoden sisällä valintapäätöksestä. Mikäli koejaksoa ei ole aloitettu 1 vuoden sisällä valintapäätöksestä, ei pidennystä erilliseen opinto-oikeuteen voi saada. Koejakso voidaan suorittaa missä tahansa niistä paikoista, jotka yliopistot ovat kyseisellä alalla listanneet soveltuviksi. Käytännössä nämä vastaavat hyvin pitkälti yliopistojen koulutuspaikkataulukkoja.

Työterveyshuollon erikoisalalla koejakso sijoittuu eriytyvän koulutuksen 24 kuukauden mittaiseen työterveyshuoltojaksoon. Systemaattinen ohjaus kohti erikoisalan osaamistavoitteita alkaa välittömästi koejakson alettua. Ohjaus toteutuu opintosuoritteet ja niiden reflektiot kattavan lokikirjan, kouluttajalääkäriin viikoittaisen ohjauksen ja toimipaikkakoulutuksen tuella. Systemaattisen ohjauksen mahdollistamiseksi jo koejakson alussa käynnistyy osaamisen lähtötason diagnostinen arviointi ja AHOT-määrittely. Erikoistujan tulee myös osallistua yliopiston järjestämään starttiseminaariin, josta käynnistyvän verkkokurssin tuella erikoistuja täsmentää erikoistumissuunnitelmansa/HOPS koejakson aikana.

Koejakson arviointi perustuu suoritusten hyväksymiseen: yliopisto hyväksyy opintosuoritteet ja palvelujärjestelmä työssä suoriutumisen. Yliopiston vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa henkilö tarkistaa ja hyväksyy lokikirjan ja koejakson aikana täydennetyt erikoistumissuunnitelman/HOPS. Lokikirja hyväksytään edellyttäen, että OPS tavoitteisiin tähtäävät konkreettiset opintosuoritteet ja niiden reflektiot

ovat toteutuneet asianmukaisesti koejakson aikana. Henkilökohtainen kouluttajalääkäri varmentaa toteutumia allekirjoituksellaan. **Palvelujärjestelmä seuraa ja arvioi työssä suoriutumista osana normaalia työtoimintaa.** Mikäli koejakson aikana herää huoli erikoistuvan työssä suoriutumisesta tai soveltuvuudesta alalle, huolen herättäneet konkreettiset ammatilliseen käytökseen, työsuorituksiin tai asiakaspalautteisiin liittyvät huomiot todetaan otsikkotasolla erilliseen huoli-lomakkeeseen ja huolten taustat selvitetään keskustelemalla. Yliopiston vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa henkilö osallistuu keskusteluun tarpeen mukaan. Lisäksi helmikuuhun 2019 mennessä kuvataan prosessi, jolla huoli-tilanteissa tai koejakson tullessa hylätyksi huolehditaan erikoistujan ohjaamisesta tarkoituksenmukaisiin jatkotoimiin (työkykyselvittelyt, työpaikkojen varhaisen tuen mallit, STM:n toimenpidemallissa mainitut uraohjauspalvelut) voimassaolevia työelämän käytäntöjä hyödyntäen. Vastuuhenkilö tekee lopullisen päätöksen siitä, onko koejakson suoritus hyväksyttävä. Opinto- ja palvelusuoritearviointia koskevat lomakkeet täsmennetään helmikuun 2019 alkuun mennessä. Ehdotus arviointilomakkeiden pääotsikoista on **liitteenä 2.**

Alla oleva kaavio kuvaa hakua ja valintaa sekä koeajan sijoittumista kokonaisuuteen.

Kaavio 2: Haun ja valinnan kokonaisuus sekä koejakson sijoittuminen.

Opinto-oikeuden myöntäminen

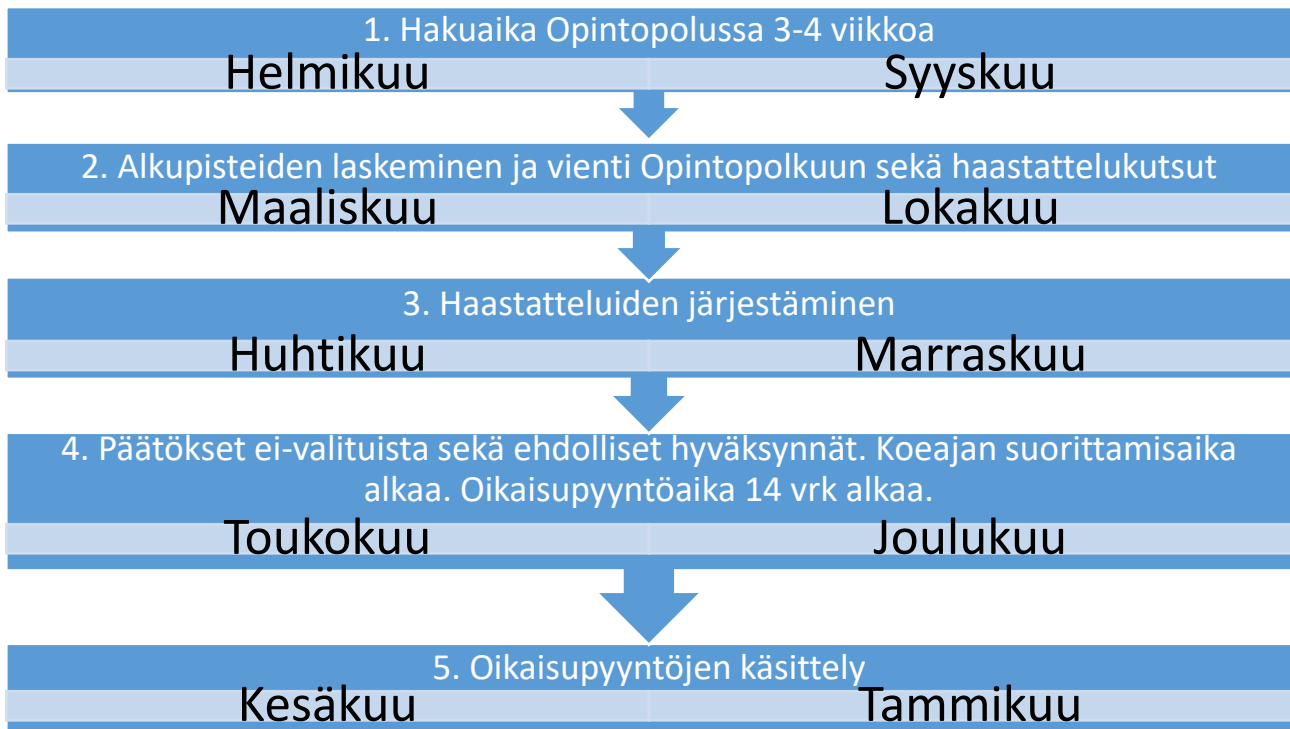
Valinnassa menestyneelle hakijalle tarjotaan opinto-oikeutta. Myöhemmässä vaiheessa luodaan ns. koulutusväylät.

Valintamenettelyn kokonaisuus

Kaavio 3: Valintamenettelyn kokonaisuus, tehtävät ja toimijat.

Kaavio 4: Valintamenettelyn vuosikello.

Hakijoiden oikeusturva ja valinnan oikeudenmukaisuus

Tulevassa valintamenettelyssä hakijan on mahdollista hakea oikaisua. Yliopistolain 558/2009 82§ mukaan ”Opiskelijaksi hakenut henkilö saa vaatia oikaisua opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen yliopiston määräämältä toimielimeltä 14 päivän kuluessa valinnan tulosten julkistamisesta siten kuin hallintolaissa säädetään. Opiskelijavalinnan tuloksia julkistettaessa on ilmoitettava, miten hakija voi saada tiedon valinnassa noudatettujen perusteiden soveltamisesta häneen.

Opiskelijavalinnan tulosta ei saa oikaisuvaatimuksen johdosta muuttaa kenenkään opiskelemaan valitun vahingoksi.”

Suunnitellussa erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valintamenettelyssä opiskelijaksi ottamista koskevalla päätöksellä tarkoitetaan päätöstä, joka syntyy siinä vaiheessa, kun määritellään, ketkä hakijoista hyväksytään ehdollisesti haastattelun jälkeen. Kesken valintaprosessin ei ole mahdollista hakea oikaisua. Myöskään ehdon täyttymättä jäämisestä ei voi valittaa, koska se on henkilön itsensä vastuulla. Hakuun osallistumista ei voida estää, vaikka hakija olisikin jossakin aiemmassa haussa edennyt koeaikavaiheeseen ja todettu silloin alalle sopimattomaksi.

Opinto-oikeus

Valintauudistuksen myötä 1.1.2019 alkaen opinto-oikeudet tullaan rajaamaan seuraavasti: erikoislääkärikoulutuksen sekä suu- ja leukakirurgian opinto-oikeus 10 vuotta ja erikoishammaslääkärikoulutuksen opinto-oikeus 6 vuotta. Perustellusta syystä opiskelija voi ennen voimassaolon päättymistä hakea lisäaikaa koulutuksen loppuun suorittamiseksi yliopiston ns. normaalin lisäaikahakumenettelyn mukaisesti. Perustelluja syitä olisivat esimerkiksi oma tai läheisen vakava sairaus, äitiysloma, ym.

Uuteen, sähköiseen valintamenettelyyn siirtyminen tapahtuu vuoden 2019 alusta. Samalla tämä tarkoittaa sitä, että imoittautumismenettelyyn perustuvien opinto-oikeuksien myöntäminen lakkaa 31.12.2018. Uusi valintamenettely pilotoidaan kevään 2019 hakukierroksella ja siihen voivat osallistua halukkaat erikoisalat. Muut alat tulevat mukaan syksyn 2019 hakukierrokselle. Työterveyshuolto on mukana pilotissa tässä dokumentissa kuvatuin haastattelua, koejaksoa ja koejakson arviointia koskevin täsmennyksin.

Liite 1: Haastattelun rakenne ja arviointiasteikko / malli

Alla on kuvattu haastattelun jako neljään osa-alueeseen ja osa-alueita varten suunnitellut kysymykset. Haastattelusta on mahdollista saada enintään kymmenen pistettä ja neljä pistettä on vähimmäisvaatimus, jotta hakija voi jatkaa koeajalle. Erikoisalakohtaiset kysymykset on kunkin alan päätettävä hakukierroksittain. Arviointiasteikko on neliportainen.

TEEMA: KOKEMUS ALASTA JA MOTIVAATIO PEREHTYÄ ALAAN MAX. 3 P

1. Kerro, miksi haluat kouluttautua xx alalle tässä yliopistossa?
2. Miten olet perehtynyt alaan? (esim. työskentelyn, lukemisen, tutkimuksen tai koulutusten kautta)
3. Mitä vahvuuksia ja heikkouksia sinulla on alalla työskentelyyn liittyen?

TEEMA: TIIMITYÖSKENTELY- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT MAX. 3 P

4. Miten näet moniammatillisen yhteistyön oman työsi näkökulmasta xx alalla
5. Kuvaile vahvuksiasi ja heikkouksiasi moniammatillisen tiimin jäsenenä?
6. Miten toimit tilanteessa, jossa potilas ja hänen omaisensa eivät vaikuta ymmärtävän esittämäsi diagnoosia?

TEEMA: ERIKOISALAKOHTAISET KYSYMYKSET MAX. 2 P

7. Alaspesifi kysymys (tällä voi testata tarkempaa tietoutta alasta) ja mahdolliset alakysymykset
8. Alaspesifi kysymys hoitoketjuista (hahmottaako alan sijoittumisen ja yhteydet suomalaisessa terveydenhuollossa) ja mahdolliset alakysymykset

---

TEEMA: ERITYISTAITOT JA PAINEENSIETOKYKY MAX. 2 P

9. Onko sinulla muita ominaisuuksia, kiinnostuksen kohteita tai aikaisempaa kokemusta, joista olisi mielestäsi hyötyä erikoistuessasi xx alalle?
10. Miten stressi vaikuttaa sinuun ja miten käsittelet stressiä? Työterveyshuollon pilotissa versio: Millaiset asiat stressaavat sinua työssäsi ja miten toimit sellaisissa tilanteissa? Millaiset asiat innostavat sinua työssäsi?

Haastattelun arviointiasteikko

Arvio	Sanallinen kuvaus: tunnuspiirteitä kunkin tason vastauksessa	Pisteet
erinomainen	Vastaa esitettyyn kysymykseen kattavasti, perustelee selkeästi, tuo esiin laajaa näkemystä asioista ja niiden yhteyksistä. Osoittaa vastatessaan kypsyttää ja harkintaa.	1 p
hyvä	Vastaa esitettyyn kysymykseen, perustelee ja tuo esiin relevantteja asioita.	0,75 p
tydyttävä	Vastaa esitettyyn kysymykseen niukasti, voisi tuoda asioita esiin laajemmin. Vastaus vaatisi lisäkysymyksen esittämistä.	0,50 p
heikko	Ei vastaa esitettyyn kysymykseen. Tuo esiin kysymyksen kannalta epäolennaisia seikkoja.	0,25 p

Liite 2: Työterveyshuollon koejakson arviointilomakkeet 2a ja 2b, jäsenyys

Liite 2a: Koejakson opintosuoritteiden arviointi

Koejakson suorittaja:

Koejakson kesto (alku- ja loppupvm):

Suorituspaikka:

Lokikirja	hyväksytty	hylätty
-	x kpl työpaikkatoimintoja, asianmukaisesti raportoitu ja oppimista reflektoitu	
-	x kpl yksilötoimintoja, asianmukaisesti raportoitu ja oppimista reflektoitu	
Starttiseminaari	suoritettu, pvm	
HOPS	hyväksytty	hylätty
-	lähtötilanteen arviointi tehty	
-	henkilökohtaiset tavoitteet suhteessa OPS tavoitteisiin täsmennetty	
-	suunnitelma koulutusjaksoista tehty	

Jos koejakson arvioinnissa edes yksi opintosuoritteiden osa-alue puuttuu, ei hakijaa voida ottaa opiskelijaksi.

Koeaika on hyväksytty hylätty

Perustelut hylkäämiselle

Lisätietoja

Arviointi on käyty läpi koeajan suorittajan kanssa keskustellen kyllä

Päiväys

Allekirjoitus ja nimenselvennys _____, professori

Liite 2b: Koejakson aikaisen työssä suoriutumisen arviointi

Koejakson suorittaja:

Koejakson kesto (alku- ja loppupvm):

Suorituspaikka:

- ei huolia erikoisalalle soveltuvuudesta työssä suoriutumiseen perustuen
- huoli herännyt ja keskustelu tarpeen ennen koejakson hyväksymistä, perustuen
  - työssä suoriutumiseen
  - työkäyttäytymiseen
  - asiakaspalautteisiin
  - muuhun, otsikko:

  - Päiväys
  -
  - Allekirjoitus ja nimenselvennys _____,
työpaikan edustaja(t):
- huolta aiheuttanut tilanne käsitelty, ei aihetta enempään
- huolta aiheuttanut tilanne käsitelty, huolta edelleen, tarve keskustella yliopiston vastuuhenkilön tai hänen valtuuttamansa henkilön kanssa
  - Päiväys
  -
  - Allekirjoitus ja nimenselvennys _____,
työpaikan edustaja(t):
- yhteiskeskustelu käyty, ei aihetta enempään
- yhteiskeskustelu käyty, ohjaus jatkotoimiin
  - Allekirjoitus ja nimenselvennys _____,
edustaja(t):
  - Allekirjoitus ja nimenselvennys _____,
yliopiston edustaja(t):

Yliopiston vastuuhenkilön arvio koejaksosta

Koeaika on

hyväksytty

hylätty

Perustelut hylkäämiselle

Lisätietoja

Arviointi on käyty läpi koeajan suorittajan kanssa keskustellen

kyllä

Päiväys

Allekirjoitus ja nimenselvennys _____, professori